

Sygn. akt: I C 809/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agata Gawłowska-Sobusiak
Protokolant:	Paulina Wąs

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2016 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. P.**

przeciwko D. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego D. S. na rzecz powódki A. P. kwotę 9 940,00 zł (dziewięć tysięcy dziewięćset czterdzieści złotych 00/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie licznymi od dnia 12 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego D. S. na rzecz powódki A. P. kwotę 1717,00 zł (jeden tysiąc siedemset siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwota 1200,00 zł (jeden tysiąc dwieście złotych 00/100) tytułem wynagrodzenia radcowskiego i kwota 17,00 zł (siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sędzia

SR Agata Gawłowska – Sobusiak

Sygn. akt I C 809/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 12 kwietnia 2016 r.

Powódka **A. P.** domagała się zasądzenia od pozwanego D. S. tytułem odszkodowania kwoty 10 000, 00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie licznymi od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając pozew powódka podniosła, że w listopadzie 2010 r, będąc osobą niepełnoletnią, została laureatem konkursu organizowanego przez firmę (...) sp. z o.o. pod nazwą (...). Z tego tytułu w grudniu 2010r otrzymała nagrodę pieniężną w kwocie 10 000, 00 zł. Ponieważ była niepełnoletnia, nagroda wpłynęła od organizatora na konto bankowe jej rodziców. Wymieniona nagroda, zgodnie z wolą powódki, akceptowaną przez rodziców, miała pozostać na rachunku/lokacie do czasu uzyskania przez nią pełnoletniości, z przeznaczeniem na finansowanie przyszłych kosztów jej kształcenia. Mimo powyższego pozwany, ojciec powódki, samowolnie zadysponowała środkami pochodzącymi z tej nagrody, na swoje własne potrzeby, już bezpośrednio po ich wpływie na rachunek bankowy. Pozwany zakupił na pieniądze z nagrody stary samochód, który z resztą uległ szybkiej awarii.

Odnosząc się do zarzutów pozwanego, powódka podniosła, że jej matka miała dostęp do konta bankowego pozwanego na zasadzie pełnomocnictwa, ale dopiero w okresie, gdy na tym koncie nie było już środków z nagrody. Środki te nie stanowił majątku wspólnego rodziców, choć rodzice winni wspólnie nimi zarządzać. Powódka podkreśliła, że to pozwany samodzielnie podejmował decyzje dotyczące tych środków, nie uzgadniał wypłat z konta ani z nią, ani z jej matką. W tej sytuacji nie może być mowy o jakimkolwiek współuczestnictwie rodziców powódki.

Nadto powódka podniosła, że pozwany przyznał się do zakupu z środków z nagrody samochodu osobowego. Powódka zaprzeczyła, aby pieniądze z nagrody zostały wydatkowe na jej potrzeby, albowiem pozwany nigdy nie finansował jej wydatków w zakresie przekraczającym zwykły obowiązek alimentacyjny. Dopiero w 2013 r, kiedy na koncie nie było pieniędzy z nagrody, pozwany zakupił w ofercie promocyjnej operatora telekomunikacyjnego 2 tablety i laptop. Powódka korzystała z jednego z tabletów, ale tylko przez okres 2 miesięcy. Przedłożony przez pozwanego dowód wpłaty na rzecz operatora z 2016 r wskazuje, że pozwany po prostu przez dłuższy czas nie regulował opłat abonamentowych.

Dalej uzasadniając pozew powódka podniosła, że pozwany nie był uprawniony do zarządu jej majątkiem, jaki stanowiła nagroda pieniężna w kwocie 10 000, 00 zł. Z uwagi na wysokość środków pieniężnych, nawet gdyby przyjąć, że majątek ten podlegał zarządowi rodziców, to wydatkowanie tych środków przekraczało zakres zwykłego zarządu. Pozwany nie uzyskał zgody Sądu opiekuńczego na dokonywanie jakichkolwiek czynności obejmujących ten składnik majątku powódki. W związku z powyższym, pozwany winien po uzyskaniu przez powódkę pełnoletniości oddać jej ten składnik jej majątku. Należy podkreślić, że rodzice obowiązani są sprawować zarząd nad majątkiem dziecka z należytą starannością.

Reasumując powódka podniosła, że swoim samowolnym działaniem pozwany naraził ją na szkodę, albowiem po uzyskaniu pełnoletniości nie odzyskała ona środków pieniężnych z nagrody, stanowiących jej majątek, a przeznaczonych na dalszą naukę. Sam fakt szkody, jej wysokość, a także związek przyczynowy pomiędzy szkodą a działaniem pozwanego, nie budzą żadnych wątpliwości. Pozwany naruszył regulacje kro, a w szczególności szeroko pojęty obowiązek dbania o dobro małoletniego dziecka, tym samym obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej powódce.

Pozwany **D. S.** w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa, a także o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, że powódka została laureatką konkursu organizowanego przez firmę (...) sp. z o.o. pod nazwą (...) i z tego tytułu otrzymała nagrodę pieniężną w kwocie 10 000, 00 zł. Pozwany zaprzeczył temu, aby samowolnie zadysponował środkami pochodzącymi z nagrody na swoje własne potrzeby, bezpośrednio po ich wpłacie na rachunek bankowy, a w szczególności, aby za te środki zakupił stary samochód.

Pozwany podniósł, że nagroda pieniężna wpłynęła na konto bankowe rodziców powódki, czyli pozwanego i jego żony K. S.. Wymienione konto nie stanowiło wyodrębnionego rachunku bankowego, wpływało na nie także wynagrodzenie pozwanego i pozwany wraz z żoną mieli prawo dokonywać z niego wypłat, w szczególności na potrzeby związane z funkcjonowaniem rodziny. Pozwany podkreślił, że wymienionym kontem zarządzali wspólnie rodzice powódki, wszystkie większe wypłaty z tego konta były wspólnie uzgadniane między nimi, tym bardziej, że łączył ich ustój małżeńskiej wspólności majątkowej. Wobec powyższego, zdaniem pozwanego, po stronie pozwanej

zachodzi współuczestnictwo pozwanego i matki powódki K. S.. Pozwany wniósł o wezwanie wymienionej do sprawy w charakterze pozwanego w trybie art. 195 kpc.

Pozwany nie zaprzeczył, że doszło do wypłaty z konta środków pieniężnych stanowiących nagrodę. Pozwany podniósł jednak, że środki te zostały wydatkowane na potrzeby powódki, w porozumieniu z matką powódki, jak i samą powódką. Środki te były wykorzystywane w długim, bo ponad 5-letnim okresie czasu. Co więcej środki te zostały przeznaczone na wydatki powódki przekraczające zwykły obowiązek alimentacyjny. I tak m.in. w dniu 25 stycznia 2016 r pozwany dokonał wpłaty na rzecz (...) S.A. kwoty prawie 10 000, 00 zł tytułem zapłaty za zakup laptopa, tabletek i świadczeń telefonicznych, z których korzystała także powódki.

Nadto pozwany zarzucił, że przedmiotowa sprawa jest „kolejną odsłoną wysuwania wzajemnych roszczeń majątkowych przeciwko niemu”. Pozwany wyjaśnił, że jego małżeństwo z K. S. zostało rozwiązane na skutek rozwodu, a strony są ze sobą skonfliktowane.

T.. Sąd postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2016 r nie uwzględnił wniosku pozwanego o zapoznanie K. S. w trybie art. 195 kpc.

Sąd ustalił:

Powódka A. P., wtedy S., jako osoba małoletnia (ur. (...)), za zgodą rodziców wzięła udział w konkursie organizowanym przez firmę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. pod nazwą (...). W listopadzie 2010 r, kiedy miała 15 lat, została półfinalistką tego konkursu i z tego tytułu otrzymała nagrodę pieniężną – po potrąceniu podatku – w kwocie 10 000, 00 zł. Wspólnie z rodzicami, pozwanym D. S. i K. S., zdecydowała, że pieniądze z nagrody zostaną przelane na konto bankowe pozwanego w (...) S.A.. Z początkiem grudnia 2010 r nagroda pieniężna została wypłacona powódce, na wskazane przez nią konto bankowe, tj. konto pozwanego.

Dowód:

- korespondencja elektroniczna pomiędzy organizatorem konkursu a powódką z dnia 17 listopada 2010 r, 7 grudnia 2012 r, 8 grudnia 2010 r, 14 stycznia 2011 r, 14 lutego 2011 r, 5 kwietnia 2011 r – k. 7-16,

- pismo przewodnie, umowa o przeniesienie praw autorskich (...), zgoda na wykorzystanie wizerunku, oświadczenie o zachowaniu poufności, oświadczenie – k. 17-23,

- zeznania świadka K. S. – k. 44-45,

- przesłuchanie powódki – k. 56v-57,

- przesłuchanie pozwanego – k. 57-58.

Powódka chciała pieniądze z nagrody przeznaczyć na cele związane ze swoją edukacją, informowała o tym matkę K. S.. Rodzice powódki nie uzgadniali wspólnie, na jaki cel przeznaczyć pieniądze z nagrody powódki. Rodzice powódki nigdy nie występowali z wnioskiem do Sądu opiekuńczego o wydanie zezwolenia na zadysponowanie środkami pieniężnymi powódki.

Dowód:

- zeznania świadka K. S. – k. 44-45,

- przesłuchanie powódki – k. 56v-57,

- przesłuchanie pozwanego – k. 57-58.

Kiedy pieniądze z nagrody wpłynęły na konto bankowe, pozwany nie pracował. Mimo tego w dniu 6 grudnia 2010 r pozwany zakupił samochód osobowy marki (...) rocz. 1998, za kwotę 4 000, 00 zł. Pozwany sfinansował zakup tego samochodu z środków pieniężnych z nagrody córki. Nadto pozwany musiał uiścić podatek w kwocie 130, 00 zł, opłatę rejestracyjną w kwocie 180, 50 zł oraz opłacić lawetę w kwocie 500, 00 zł, następnie zakupił nowy silnik za kwotę 700, 00 zł.

Dowód:

- **pokwitowanie z Urzędu Skarbowego z grudnia 2010 r – k. 47,**
- **dowód wpłaty ze Starostwa Powiatowego w B. z dnia 16 grudnia 2010 r – k. 48,**
- **umowa sprzedaży z dnia 6 grudnia 2010 r – k. 49,**
- **zeznania świadka K. S. – k. 44-45,**
- **przesłuchanie powódki – k. 56v-57,**
- **przesłuchanie pozwanego – k. 57-58.**

W lutym 2011 r pozwany pracował w firmie (...), gdzie zarabiał 2 500, 00 zł.

Dowód:

- **przesłuchanie pozwanego – k. 57-58.**

W czerwcu-lipcu 2011 r pozwany otrzymał pracę w firmie (...) zajmującej się budową autostrad, za wynagrodzeniem w kwocie 4 000,00 zł. Ponieważ do pracy musiał dojeżdżać aż 400 km, zakupił samochód marki (...). W tym czasie pozwany nie miał żadnych pieniędzy na koncie bankowym i aby sfinansować zakupu kolejnego samochodu zaciągnął pożyczkę w kwocie 15 000, 00 zł. Na zawarcie umowy pożyczki musiała wyrazić zgodę żona pozwanego, matka powódki K. S.. Wtedy też pozwany udzielił K. S. pełnomocnictwa do konta bankowego i wydano jej kartę bankomatową. K. S. po zapoznaniu się ze stanem konta, stwierdziła brak pieniędzy z nagrody.

Dowód:

- **zeznania świadka K. S. – k. 44-45,**
- **przesłuchanie powódki – k. 56v-57,**
- **przesłuchanie pozwanego – k. 57-58.**

Matka powódki K. S. od ośmiu lat pracuje jako opiekunka osoby starszej.

Dowód:

- **zeznania świadka K. S. – k. 44-45.**

Rodzina powódki żyła bardzo skromnie. Powódka rok po otrzymaniu nagrody rozpoczęła naukę w szkole hotelarskiej w Ł.. Miesięcznie na dojazdy do szkoły powódka wydawała 300, 00 zł, które to pieniądze dostawała od matki K. S.. Powódka nie kupowała książek, bo „nie miała z czego”. Powódka pieniądze na ubrania i drobne wydatki dostawała od rodziny przy okazji urodzi, świąt itp. Kiedy powódka wyjeżdżała na praktyki zagraniczne do N., pieniądze na wyjazd pożyczala od wujka, dwukrotnie po 1 500, 00 zł. Pożyczki zwróciła z pieniędzy zarobionych za granicą.

Dowód:

- zeznania świadka K. S. – k. 44-45,

- przesłuchanie powódki – k. 56v-57.

Pozwany jeszcze w 2008 r zakupił dla obu córek komputer stacjonarny.

Po uzyskaniu nagrody przez powódkę, ta za pośrednictwem matki K. S., poprosiła pozwanego o wypłatę kwoty 60, 00 zł z przeznaczeniem na zakup torebki.

W 2013 r pozwany w ramach abonamentu w (...) S.A. zakupił w ofercie promocyjnej „za 1 zł” 2 tablety i laptop. Z jednego z tych tabletów powódka korzystała przez dwa miesiące w czasie praktyki zagranicznej w N..

Dowód:

- zeznania świadka K. S. – k. 44-45,

- przesłuchanie powódki – k. 56v-57,

- przesłuchanie pozwanego – k. 57-58.

W dniu 25 stycznia 2016 r pozwany uregulował zaległe płatności wobec firmy (...) S.A. wynoszące 9 114, 72 zł.

Dowód:

- polecenie przelewu z dnia 25 stycznia 2016 r- k. 42.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wymienione dokumenty, przesłuchanie świadka K. S. oraz przesłuchanie powodów.

Fakt udziału powódki w konkursie organizowanym przez firmę (...)sp. z o.o. i zdobycia przez nią nagrody pieniężnej w kwocie 10 000, 00 zł były bezspornymi w przedmiotowej sprawie. Powyższe potwierdziły nadto przedłożone w sprawie dokumenty w postaci korespondencji elektronicznej pomiędzy organizatorem konkursu a powódką oraz w postaci umowy o przeniesienie praw autorskich, zgody na wykorzystanie wizerunku, oświadczenia o zachowaniu poufności.

Ostatecznie sam pozwany potwierdził fakt zakupu samochodu osobowego marki (...) z środków z nagrody pieniężnej powódki. Powyższe, a to sam fakt zakupu opisanego samochodu oraz poniesienia dodatkowych kosztów potwierdziły dokumenty w postaci umowy sprzedaży z dnia 6 grudnia 2010 r, pokwitowania z Urzędu Skarbowego i dowodu wpłaty ze Starostwa Powiatowego.

Moc dowodowa wymienionych dokumentów nie była kwestionowana.

Pozwany przedłożył także dokument w postaci potwierdzenia przelewu na rzecz firmy (...) S.A. z dnia 25 stycznia 2016 r na kwotę 9 114, 72 zł. Dokument ten, jako dokument o charakterze prywatnym, mógł stanowić dowód na okoliczność dokonania wpłaty na rzecz określonego podmiotu, daty tej wpłaty i jej wysokości. W tym zakresie jego moc dowodowa nie była kwestionowana. Na pozwanym, zgodnie z art. 6 kc, spoczywał ciężar dowodu wykazania, jakich konkretnie usług czy świadczeń dotyczyła wpłata ujęta w poleceniu przelewu, czemu nie sprostał.

Obie strony wnosiły o zwrócenie się przez Sąd do (...) S.A. o przedłożenie wykazu operacji na rachunku bankowym pozwanego. Wniosek ten nie mógł zostać uwzględniony. Zgodnie bowiem z art. 105 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r Prawo bankowe (tj. Dz. U. z 2015 r Nr 128) bank ma obowiązek udzielania informacji stanowiących tajemnicę bankową na żądanie sądu tylko w związku z prowadzonym postępowaniem spadkowym lub o podział majątku między małżonkami albo prowadzoną przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy sprawą o alimenty lub o rentę o charakterze alimentacyjnym.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że o tym, co która ze stron stosunku cywilnoprawnego ma udowodnić w sporze toczącym się przed sądem, decydują przede wszystkim: przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne oraz prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego, w tym domniemania faktyczne i prawne. I tak w sprawie o odszkodowanie ciężar dowodu i rozkład tego ciężaru będą zależały od tego, co było przyczyną powstania szkody, jaka jest materialno-prawna podstawa odpowiedzialności pozwanego. Niezależnie od przyczyny powstania szkody, poszkodowany, występujący w procesie sądowym w charakterze powoda, musi wykazać, że szkodę wyrządził mu pozwany oraz wskazać wysokość tej szkody. Natomiast od podstawy odpowiedzialności pozwanego będzie zależało, która ze stron ma wykazać winę sprawcy szkody, stanowiącą w konkretnym wypadku podstawę odpowiedzialności. Jeżeli szkoda powstała poza stosunkiem zobowiązaniowym łączącym strony, a pozwany ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 415 kc, w takim wypadku na powodzie spoczywa ciężar wykazania winy pozwanego. W sytuacji, gdy szkoda wynika z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, powód nie musi wykazywać pozwanemu jego winy, albowiem w tym wypadku odpowiedzialność sprawcy szkody reguluje art. 471 kc przewidujący domniemanie winy pozwanego.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, powódka winna wykazać szkodę poniesioną na skutek działań pozwanego, jej wysokość oraz winę, która polegała na braku należytej staranności przy wykonywaniu zarządkiem jej majątkiem. Natomiast pozwany mógł się ekskulpować poprzez wykazanie, że zarząd sprawował z należytej starannością. Zatem na pozwanym, zgodnie z art. 6 kc, spoczywał ciężar przedłożenia wyciągu z rachunku bankowego, z resztą należącego do pozwanego, z którego nadal korzysta. Z nieznanых przyczyn pozwany zaniechał powyższego.

Przechodząc od oceny zeznań świadka K. S. i przesłuchania stron, należy podkreślić, że w znacznej części zeznania tych osób pokrywały się, uzupełniały się. Wymienione osoby zgodnie potwierdziły udział powódki w konkursie organizowanym przez firmę (...) sp. z o.o., uzyskanie nagrody pieniężnej w kwocie 10 000, 00 zł oraz zdeponowanie jej na rachunku bankowym pozwanego. Wszyscy zgodnie zeznali, że nie uzgadniali wspólnie celu, na jaki miały zostać przeznaczone środki z nagrody, nikt nie zwracał się do Sądu Opiekunczego o udzielenie zezwolenia na zadysponowaniem tymi środkami.

Sąd dał wiarę świadkowi K. S., że nie miała dostępu do konta bankowego pozwanego do czerwca-lipca 2011 r. Powyższe jest zbieżne z zeznaniami samego pozwanego, który potwierdził udzielenie żonie pełnomocnictwa w związku z zaciągnięciem pożyczki na zakup kolejnego samochodu i pozyskaniem zatrudnienia w firmie (...). Sąd dał wiarę świadkowi, że nie zadysponował środkami z nagrody, w żadnej części. W ocenie Sądu zeznania świadka były logiczne i szczerze.

Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom pozwanego, w których twierdził, że nie wie, co stało się z pieniędzmi z nagrody powódki, albo że pieniądze te wydała jego żona K. S.. Skoro pozwany był właścicielem konta w (...) S.A. to musiał wiedzieć, jakie kwoty znajdują się na tym koncie i na jakie cele jej wydaje. Należy pokreślić, że kwota 10 000, 00 zł jest znaczną sumą pieniędzy, nie może kolokwialnie rzecz ujmując „zniknąć” z konta. Ostatecznie pozwany przyznał się, że zakup samochodu osobowego marki (...)sfinansował z środków z nagrody pieniężnej powódki. Jak zeznały świadek K. S. i powódka, w tym czasie pozwany nie pracował. Wobec powyższego, nie może dziwić, że Sąd odmówił wiary twierdzeniom pozwanego.

Pozwany nie wykazał, aby z wymienionej kwoty zaspokoił potrzeby powódki przekraczające zwykły obowiązek alimentacyjny. Sąd uznał za wiarygodne zeznania K. S. jak i powódki, dotyczące sytuacji majątkowej rodziny.

W pozostałym zakresie zeznania świadka K. S. oraz pozwanych, Sąd obdarzył walorem wiarygodności, jako zbieżne, logiczne i wzajemnie się uzupełniające.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie powódka A. P. domagała się od pozwanego D. S. zapłaty kwoty 10 000, 00 zł. Wymienioną kwotę powódka otrzymała tytułem nagrody będąc osobą małoletnią. Z tego też względu wymieniona kwota –

za obopólną decyzją rodziców – została wpłacona na rachunek bankowy pozwanego, ojca powódki. Mimo braku wspólnych ustaleń jak i zezwolenia Sądu opiekuńczego, pozwany zadysponował wymienioną kwotą, prawdopodobnie na swoje własne potrzeby. Z tego też względu, pozwany nie mógł zwrócić wymienionej kwoty powódce po dojściu przez nią do pełnoletności.

Co do zasady zarząd nad majątkiem dziecka sprawują rodzice, jak stanowi art. 95 § 1 kro. Zarząd rodziców powstaje z chwilą pojawienia się istotnego majątku dziecka, ustaje wraz z ustaniem władzy rodzicielskiej. Zarząd majątkiem dziecka nie obejmuje: przedmiotów oddanych dziecku do użytku swobodnego przez rodziców; przedmiotów oddanych mu do takiego użytku przez inne osoby; dochodów z tych przedmiotów; zarobków dziecka; przedmiotów odziedziczonych i darowanych dziecku; surogatów wskazanych przedmiotów. Dyskusyjny natomiast wydaje się pogląd, że dziecko nie może rozporządzać nagrodami zdobytymi w konkursach i zawodach (por.: K. Piasecki „Kodeks cywilny. Komentarz” Wydawnictwo CBeck). Niemniej jednak, należy przyjąć, że zarząd sprawowany przez rodziców obejmuje także nagrody zdobyte przez dziecko.

Skoro zatem powódka zdobyła nagrodę w kwocie 10 000, 00 zł będąc osobą małoletnią, stanowiła ona jej majątek, ale w zarządzie rodziców tj. matki K. S. i ojca-pozwanego D. S..

Zarząd majątkiem dziecka to wszelkiego rodzaju dyspozycje i czynności odnoszące się do poszczególnych składników majątku. Czynności zarządu majątkiem dziecka można podzielić na czynności zwykłego zarządu i czynności przekraczające ten zarząd. Zarząd majątkiem dziecka musi uwzględniać jeszcze dodatkowe kryterium, mianowicie czy dana czynność dotyczy sprawy istotnej dla dziecka. Każde z rodziców może dokonywać samodzielnie tylko tych czynności zwykłego zarządu, które nie dotyczą istotnych spraw dziecka, a więc działać w sprawach mniejszej wagi (por.: art. 97 § 1 kro). Natomiast w istotnych sprawach rodzice muszą decydować wspólnie, a braku porozumienia rozstrzyga sąd opiekuńczy (por.: art. 97 § 2 kro). Czynności przekraczających granice zwykłego zarządu rodzice mogą dokonywać jednoosobowe, ale zawsze wymagane jest w tej mierze zezwolenie sądu opiekuńczego (por.: art. 101 § 3 kro). Zezwolenia udziela sąd na wniosek, który może być złożony przez każde z rodziców. Ponieważ sąd udziela zezwolenia, a nie zgody, to konsekwencją jego braku jest nieważność dokonanej czynności i nie może być ona następnie konwalidowana (por.: uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 30 kwietnia 1977 r III CZP 73/76 OSNC 1978 nr 2 poz. 19). W judykaturze jako przykład czynności przekraczającej ramy zwykłego zarządu majątkiem dziecka podaje się wypłatę znacznej kwoty z rachunku dziecka (por.: wyrok SN z dnia 16 listopada 1982 r I CR 234/82 LEX nr 8486).

Młodsze dziecko w zasadzie nie uczestniczy w sprawowaniu zarządu swoim majątkiem Natomiast w odniesieniu do starszego, dorastającego dziecka, które ukończyło 13 lat, zarząd majątkiem wykonywany jest z uwzględnieniem stanowiska dziecka, które może formułować własne opinie i cele tego zarządu. Rodzice mają obowiązek wysłuchania dziecka w tym zakresie, o czym stanowi art. 95 § 4 kro.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, rodzice powódki, w tym pozwany, winni wspólnie zadecydować o przeznaczeniu nagrody, uwzględniając opinię powódki, która miała wówczas 15 lat. Gdyby zaś chcieli tą kwotę wydatkować, na jakiś konkretny cel, winni uzyskać uprzednio zezwolenie sądu opiekuńczego. Rodzice powódki, uwzględniając także jej opinię, postanowili wpłacić kwotę z nagrody na konto bankowe. Rodzice powódki nie zdecydowali się na założenie dla niej własnego konta, skorzystali z konta bankowego pozwanego w (...) S.A.. Wpłata pieniędzy z nagrody na wymienione konto nastąpiła w grudniu 2010 r. Jak wykazało postępowanie dowodowe, aż do czerwca-lipca 2011 r matka powódki K. S. nie była upoważniona do tego konta, nie mogła z niego korzystać. Z wymienionego konta, na prośbę powódki, za akceptacją jej matki, pozwany wypłacił kwotę 60, 00 zł, którą przekazał powódce na zakup torebki. Co do dalszych wypłat rodzice powódki nie umawiali się, żadne z nich nie występowało do sądu opiekuńczego o uzyskanie zezwolenia.

Jak wykazało postępowanie dowodowe, w czerwcu-lipcu 2011 r w na koncie pozwanego nie było już środków pieniężnych z nagrody. Wtedy właśnie pozwany otrzymał pracę w firmie (...), zajmującej się budową autostrad. Ponieważ pozwany musiał dojeżdżać do pracy nawet 400 km, stwierdził, że potrzebuje samochodu. Na ten cel pozwany zaciągnął pożyczkę i upoważnił do konta matkę powódki, a swoją żonę K. S.. Oczywistym jest, że skoro

pozwany posiłkował się pożyczką, nie miał już żadnych znaczniejszych środków pieniężnych na koncie. Wtedy także dostęp do konta uzyskała matka powódki i stwierdziła brak środków z nagrody. W między czasie, tj. od momentu wpłaty nagrody na konto pozwanego do momentu upoważnienia matki powódki, pozwany dokonywał licznych, często kosztownych zakupów, a to zakupił samochód, silnik do tego samochodu, o czym sam zeznał. Powyższe przemawia za tym, że pozwany korzystał z środków z nagrody powódki na własne cele, tym bardziej, że w tym czasie nie pracował. Reasumując, pozwany wykorzystał kwotę z nagrody powódki na sobie wiadome celem, bez zgody matki powódki, samej powódki, a nawet bez zezwolenia sądu opiekuńczego.

Rodzice winni wykonywać zarząd majątkiem małoletniego zgodnie z kryterium należytej staranności, jak nakazuje art. 101 § 1 kro w zw. z art. 355 § 1 kc. Kryterium należytej staranności pozwala uwzględnić wymóg „maksymalnej ostrożności” i unikać jakichkolwiek ryzykownych inwestycji. „Mienie dziecka” należy zachować w stanie nieumniejszonym do przyszłego samodzielnego zarządu dorosłego dziecka. Można wysunąć tezę, że celem zarządu rodziców jest zachowanie majątku i przekazanie go dorosłemu już dziecku w stanie nie pogorszonym (por.: T. Sokołowski „Kodeks rodzinny i opiekuńczy”).

Co więcej rodzice nie mogą w sposób dowolny spożytkować nawet dochodu z majątku dziecka. Dochód ten co prawda zostaje przekazany rodzicom, ale z jednoczesną dyspozycją przeznaczenia go na wskazany cel, a to utrzymanie i wychowanie dziecka oraz jego rodzeństwa, o czyn stanowi art. 103 kro. Dopiero nadwyżka, która pozostanie, może być przeznaczona na „uzasadnione potrzeby rodziny”.

Zatem pozwany nie mógł zadysponować kwotą z nagrody, co więcej nie mógł wydatkować jej na bieżące potrzeby rodziny, a już z pewnością na zakup rzeczy zbytkowych czy tylko na własne potrzeby.

Jak była mowa powyżej, zarząd majątkiem dziecka ustaje wraz z wygaśnięciem władzy rodzicielskiej, co najczęściej ma miejsce wraz z osiągnięciem przez dziecko pełnoletniości. Z tą też chwilą rodzice oddają pełnoletniemu dziecku jego majątek. Zgodnie z art. 105 kro pełnoletnie dziecko może żądać złożenia przez rodziców rachunku z zarządu. Rachunek z zarządu powinien pozwolić określić stan majątku dziecka oraz zawierać wykaz czynności dokonanych przez rodziców, które dotyczyły majątku dziecka. W przepisach kro brak regulacji odnoszących się do odpowiedzialności za niewłaściwe wykonanie zarządu, w tej kwestii mają zastosowanie ogólne zasady odpowiedzialności odszkodowawczej.

W doktrynie podnosi się, że czerpanie dochodów czy wykorzystywanie majątku dziecka, z przeznaczeniem na potrzeby własne opiekuna, traktowane być powinno jako poważne uchybienie, skutkujące nie tylko możliwością wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym ze strony podopiecznego, lecz także zwolnieniem opiekuna ze sprawowanej przez niego funkcji (por.: A. Głowacka „Odpowiedzialność opiekuna za szkody wyrządzone małoletniemu wskutek nienależytego sprawowania opieki”, PS 20016 nr 1 poz. 105).

Skoro pozwany spożytkował majątek powódki, a to wydatkował kwotę z nagrody, z chwilą uzyskania przez nią pełnoletniości nie mógł zwrócić tej kwoty. Nie ulega wątpliwości, że powódka przez działanie pozwanego poniosła szkodę, że pozwany działał wbrew zasadom zarządu majątkiem małoletniego, że czynił to w pełni świadomie, że między szkodą a działaniami pozwanego istnieje adekwatny związek przyczynowy. Tym samym spełnione zostały wszystkie przesłanki odpowiedzialności deliktowej z art. 415 kc.

Zgodnie z art. 363 kc naprawienie szkody może nastąpić przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Wobec powyższego powódka żądała od pozwanego zapłaty kwoty 10 000, 00 zł – równowartości utraconej nagrody – tytułem odszkodowania za nienależyte sprawowanie zarządu jej majątkiem.

Sąd uznał roszczenie powódki za uzasadnione, zarówno co do zasady jak i wysokości, przy czym od kwoty 10 000, 00 zł odliczył kwotę 60, 00 zł wypłaconą powódce na zakup torebki.

Wobec powyższego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 9 940, 00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie.

Sąd zasądził odsetki, zgodnie z art. 481 § 1 i 2 kc, liczonymi od dnia wyroku tj. od dnia 12 kwietnia 2016 r, albowiem odsetki należały się powódce już od wezwania od zapłaty, a takim było doręczenie pozwu.

Na marginesie należy wyjaśnić, że zapoznanie z art. 195 kpc dotyczy sytuacji, gdy okaże się, że nie występują w charakterze pozwanych wszystkie osoby, których łączy udział w sprawie jest konieczny. Konieczny udział w sprawie występuje w przypadkach łącznej legitymacji procesowej kilku podmiotów tj. w sytuacji współuczestnictwa koniecznego. Rolą sądu jest zainicjowanie uzupełnienia legitymacji. Stwierdzenie braku legitymacji strony w procesie powinno nastąpić z urzędu, co nie wyklucza wniosków uczestników postępowania i samych zainteresowanych pozostających poza procesem.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, Sąd nie był władny wezwać K. S. do udziału w sprawie w charakterze pozwanego, gdyż między wymienioną a pozwanym nie zachodzi współuczestnictwo konieczne, w zakresie zarządu majątkiem małoletniej powódki, wymagane przez art. 195 kpc. Co więcej nie można uznać, aby K. S. i pozwany byli solidarnie odpowiedzialni za szkodę w majątku powódki (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 lutego 2015 r I ACa 1455/14 LEX nr 1711438). Wymienieni byli obowiązani do wspólnego podejmowania decyzji co do majątku powódki, ale tego nie czynili.

Pozwany nie mógł także skutecznie wnosić o wezwanie K. S. w charakterze pozwanego na podstawie art. 194 § 3 kpc, bo z takim wnioskiem może wystąpić tylko powód.

Należy podkreślić, że z mocy art. 198 § 1 kpc wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego tylko wówczas zastępuje pozwanie, gdy jest dokonane zgodnie z przepisami. Jeżeli proces toczy się w stosunku do osoby, której udział w sprawie nie uzasadniały przepisy proceduralne, wyrok wydany w stosunku do takiej osoby podlegałby uchyleniu, a postępowanie umorzeniu.

W tym stanie rzeczy na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. 100 kpc. Ponieważ pozwany uległ tylko co do nieznaczącej części żądania, powódce należał się zwrot całości poniesionych kosztów. Na koszty te złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 500, 00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1 200, 00 zł oraz zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17, 00 zł – łącznie 1 717, 00 zł.

SSR Agata Gawłowska-Sobusiak